

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadó tulajdonos a „Bácsmegyei Függetlenségi párt.”
Az ügyvitelre jogosult megbízott: **László Ferenc.**
Felelős szerkesztő: **Pintér Gyula.**

Szerkesztőség: **Csihás Benő-utca 3. szám.**
A közlemények ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Fekete karácsony.

Aki abban a tudatban, hogy mások is osztoznak a balsorsában, könnyebben viseli a bajt, az most vigasztalódhatik, mert nemcsak a hadviselő feleknek, hanem Európa összes népeinek, sőt az egész civilizált világnak a szó tragikus értelmében *fekete karácsonya* van ebben az esztendőben.

A hadviselő feleken kívül ugyanis — akikre mérhetetlen szenvedést, vérben és pénzben fölbecsülhetetlen veszteségeket ró a mostani irtózatossá háború — a semleges államoknak is ki jut a csapásokból, az áldozatokból, izgalmakból és aggodalmakból bőségesen; mert a közgazdasági helyzet megbénulása fölborította az egész világtorgalmat, mindenfelé megnehezítette a megélhetést és a boldogulást, s a fejlemények bizonytalansága, az eshetőségek kiszámíthat-

lansága miatt senki sem lehet biztos és nyugodt afelől, hogy mit hoz rá a rejtelmes jövő?

A szomorú és sötét aggodalmak, a kétségek, bizonytalanságok és szenvedések áradatában mi magyarok mégis találunk némi vigasztalást abban, hogy — erőnk tudatára ébredvén — látjuk, érezzük, hogy ha oly temérdek is az ellenségünk, mint a fűszál, viszont akkora bennünk az ellenálló és a teljesítő képesség, olyan megmérhetetlenül nagy az önfentartási ösztön, az áldozat készség, a hősiesség, elszántság, bátorság kitarthatóság és mindenféle katonai erény, hogy az ellenünk indított irtó hadjárat nem végződhetik a mi letiportatásunkkal. Tudjuk, érezzük, hogy a világrengető tusakodás előbb utóbb a mi győzelmünkkel fejeződik be.

Ez a tudat acélozza meg idegeinket, ez a duzzadó önérzet teszi kifárad-

hatlanná vitéz katonáink hős karját. Az ilyen nemzet, amely nem ismer csüggedést, nem ismer gyámoltalan félelmet, s nem másoktól várja a megváltást, hanem a saját erejére és nemes kötelességérzetére támaszkodik — az ilyen nemzet el nem pusztulhat, ha a világ minden éhes farkasa ostromolja is határait.

A fekete karácsony eme sötét napjaiban is erős meggyőződéssel, rendíthetetlenül él tehát bennünk a fölemelő hit, hogy a nehéz megpróbáltatásokat jobb idők követik s e népre, melyet a balsors oly sokszor tépett-szagatott, az Isten, a magyarok kegyelmes és hatalmas istene, elhozza nem sokára a boldogabb jövődőt, a szent fohással esdett és immár valóban megérdemelt „vigesztendőt.”

T Á R C A.

Prolog.

Elmondta *Lombos Alfréd* evang. lelkész, a zombori ifjusági vivógárda által a *hadba-vonult katonák gyermekeinek karácsonyfája* javára december 8-án rendezett előadáson.

A nagy hatást keltett bevezető beszéd prózai részének közléséről — sajnálatunkra — a rendelkezésünkre álló tér szűk volta miatt, le kellett mondanunk. Közülük azonban a bevezető beszéd megkapóan szép poetikus részét a következőkben:

Az ideai karácsony.

(1914)

A midőn lelkem künn száguldoz
A fagyos hideg éjszakában,
Egy kis szegényes, nagyon rongyos
Kunyhót pillant meg egymagában.
Az éj sötétjét általtöri
Az ablakból jövő fény sugar
És boldog lelkem felfedezi,
Hogy uszik ottbenn az örömmár.
Didergő lelkem felmelegszik
— Bepillantva az ablakon át —
Mert ottben éppen körülvesznek
Egy szerény kis karácsonyfát.
Egy kis leányka kacsót emel,

Hogy atyja nyakán körülfonja,
Az édes anya nagy örömmel
Mindakettőt magához vonja.

E boldogság a kis kunyhóban,
Óh édes lelkem mikor honolt?
Elkalandoztál messze multba:
Bizonyára a mult télen volt.
Azóta rideg lett a hajlék!
És ha most még látogatóba?
Óh magas Isten, óh te szent ég!
Most tekints be a kis kunyhóba!
Anyja és kis lány ott térdelnek
A fagyos, hideg kis hajlékban,
Hogy sirnak, félve széjjel néznek
S egymást ölelik étlen-szomjan.
Anyja mellől im megemeli
Fejecskéjét a kis leányka.
Busan, szomorun anyját kérdi:
Lesz-e az idén karácsonyfa?

Nincsen nyugalma... szerte csapong
Elszomorított fájó lelkem
És egyszerre csak ott kóvályog
Jó messze tájon idegenben.
Végre nagy hóban, vízben sárban,
Meglátja ott az édes apát,
A karácsonyi éjszakában

Mint nem leli meg nyugodalmát.
Haza gondol a családapá,
Lelke ott van a kis kunyhóban,
Hol ő is mint a gyermek s anyja,
El-elsirogat szomoruan.
E drága honért megszenvedni
Hős szívének nem oly nehéz már,
Mint családjától messze lenni,
Hova haza csak a lélek jár.

De egyszerre csak fel-felvidul
Bánatos arca a vitéznek,
A honjárt lelke is megújul
Megláttára a nagy örömmel,
Hogy honmaradtak részvétele
Felkeresi a picit kunyhót
S így nincsenek hát elfeledve,
Kik busan várták a Megváltót!
Örömmel látja a hős lelke,
Hogy ujong otthon messze távol
Az édes anya és gyermeke,
Beszélgetve az édes apáról;
Mintha hallaná a csevegést,
A hogy azt a kis lány gügyögte:
Anyuka itt a karácsonyest!
Kis Jézuskát az apa küldte!

Az élelmiszer-uzsora megzabolázása.

Megelégedéssel adjuk tudtul, hogy illetékes helyről kapott hiteles értesülésünk szerint az élelmiszerek és általában a közszükségleti cikkek árának szabályozásáról, illetőleg a legmagasabb áraknak megállapításáról szóló tervezet immár elkészült, most már a legutolsó simítások alatt áll, pár nap múlva a tanács elé kerül s előreláthatólag a jövő héten érvénybe lép.

Zombor város területén tehát a háborus idők falánk sakáljainak garázdálkodása immár határhöz jut; s ha a drágaságot, az adott viszonyok között, megszüntetni nem is lehet, a hatósági rendszabályok mindenestre enyhítik a bajt, mérséklék az uzsoráskodást és legalább a további áremelkedésnek mindenestre utját állják.

Magát a munkálatot természetesen még nem ismerjük s ha ismernők se mondhatnánk bírálatot fölötte, mert az még csak előadói tervezet és javaslat, amely fölött a tanács dönt s ha a döntés, jobban mondva az ármegállapítás egyben-másban nem lenne kielégítő, módunkban lesz az ellen fölebezéssel élni. Magáért a munkálatért mindenestre elismerés illeti a rendőrséget, illetőleg a főkapitányt és a helyettesét, akik ezt a sokoldalú, kényes és nehéz kérdést igazán nagy buzgósággal, lelkiismeretességgel és temérdek vesződséggel oldották meg.

Elismeréssel jegyezzük föl különösen azt, hogy a gondosság a közszükségleti cikkek egész komplexumára kiterjed, tehát a piaci árukon kivüli a bolti cikkek nagyrésztére és a fűtőanyagokra is. Nem hallgathatjuk el továbbá azt a dicséretreméltó ténytet, hogy — amint alkalmunk volt meggyőződni — Zombor sok várost megelőz ezzel a rendszabállyal; a többek között például Szegedet is, amelyről — téves értesülés alapján — azt írtuk lapunk múlt számában, hogy már életbe léptette az árszabályt, holott ez még nem történt meg, csupán a tervezet készült el, de még a végleges intézkedés egyelőre várat magára.

Az árszabály tehát rövid néhány nap múlva már életbe lép; csak az a kérdés, hogy a gyakorlatban miként fog érvényesülni? Mert a legjobb rendszabály sem ér egy hajító fát sem, ha csupán írott malaszt marad és a végrehajtásra hivatott közegek kaput engednek a kijátszásnak. Arra pedig el lehetünk készülvé, hogy amit fufang és ravaszág kieszelhet a kijátszásra, azt a kofák és egyéb üzletemberek mind megkísérlik — a hamis mértéktől egész az élelmiszer és egyéb közszükségleti cikkek hamisításáig.

Nos, hát ebben a tekintetben is megnyugvásunkra szolgál, hogy a rendőrség minden irányban fölkészülten áll a legerélyesebb akcióra. Már most is egész garmada piaci árucikk-minta van összegyűjtve, amelyeket összetételükre és minőségükre nézve szakszerűleg megfognak vizsgálni s kemény büntetés vár azokra, akik turpisságban találatnak. Irgalmatlanul büntetni fogják azokat is, akik az árszabályt átlépni

merészelik. S ebben a tekintetben intő példaul szolgál, hogy már most is, amikor az árszabályozás még csak tervezet — 100 korona pénzbüntetéssel sújtottak egy kenyérsütőt azért, mert 4 fillérrel drágábban adta a kevertlisztből készült kenyeret a mostani piaci átlagárnál.

Igy van ez jól; mert az uzsorásokat csak vaskézrel és könyörtelen szigorral lehet megfékezni.

Katonáink árváiért . . .

Irta: **Lévay Mihály** orsz. gyűl. képviselő.

A háboru napról-napra új feladatok, új kötelességek elé állítja a társadalmat.

Nincs annyi balszam Gileádban, amennyi a sok seb beheggesztésére kellene e nehéz napokban. De ahol a csodatevő balszam hiányzik, ott nem szabad most hiányzani a még csodatevőbb szeretetnek. Mert „a szeretet mindent megért, mindent elvisel, mindent remél.”

„A szeretet tűrő, a szeretet kegyes.” A szeretet szinte emberfeletti türelmére van most szüksége a csapások keresztje alatt roskadozónak. A szeretet kegyességére van szüksége ma a társadalomnak. Ha ez a szeretet nem üres frázis, hanem élő valóság, akkor nem ijedünk meg az új feladatoktól sem és készek vagyunk az új kötelességek vállalására.

Egyre többen kerülnek haza katonáink közül a harc térről olyanok, akik kenyérkereső munkára nem képesek többé. Mindinkább elfogja lelkünket a részvét, ha egy egy családfő hősi haláláról értesülünk. Mindinkább fokozódik ezzel is az a kötelességünk, hogy e katonáink családjainak szomorú helyzetén segítsünk.

Nem csak az állam teszi meg a maga kötelességét, a társadalom is kiveszi e nemes munkából részét. Sajnos, eddig még nem indult meg olyan akció, amely a munkaképtelenné vált, vagy a csatában elesett hősök családjainak intenzív segítségét tűzte volna ki célul. Pedig éppen ezeken a családokon kell különösen segítenünk, ott kell megtörnünk a szeretet kenyerét, ahol nem lesz többé apa, aki azt megtörje övének.

E nagy föladat megoldásához haladéktalanul hozzá kell iognunk. Ha ezt a társadalom újabb megterhelése nélkül megtudjuk tenni, csak annál nagyobb megértéssel találkozhatunk mindenütt. Milenne ez?

Az újévi köszöntések megváltása, szél-tében széles e hazában. Annyira el van terjedve ez a szokás, hogy egészen szegény sorsu emberek se sajnálnak újévi üdvözlésekért negyven ötven fillért adni, A jobban szituáltaknál meg egész csinos összegek jutnak évenként erre a célra.

Rendelné el a belügyminiszter, hogy minden községben, a közoktatásügyi miniszter pedig, hogy minden iskolában gyűjtenék össze azt a pénzt csupán, amelyet újévi gratulációkra akartak költeni az egyesek meg a családok; ugyancsak erre lennének fölszólítandók a pénzintézetek, a gyárak és egyéb vállalatok; akkor mindjárt szép összeghez lehtene jutni, az emberek külön megterhelése nélkül. Hasonlóképp kellene tenni a püspököknek is egyházmegyéjük területén. Ha másutt nem, a templomokban elhelyezett perselyekben tetemes adomány folynék be a kenyérkereső nélkül maradt katona családok fölsegítésére, hogy ha annak célját idején minden pap meghirdetné.

Gondtól terhes, sulyos időkben ugy sincs semmi értelme a sztereotip b. u. é. k. betűknek; de meg a sok irka-firkálástól is megme-

nekednénk, ha az újévi üdvözlések megváltására elhatároznók magunkat. S hogy erre, kivétel nélkül mindenki el is határozza magát, ezt nagyon könnyű lesz elérni abban az esetben, ha az ujságok néhány buzdító szóval ajánlják e felkarolásra érdemes ügyet olvasóinknak.

Közönségünk nem fog habozni, hogy ezt a buzdítást kövesse. Nem, különösen azért, mert senkitől nem kérünk többet egyetlen fillérrel sem annál, mint amit újévi üdvözlésekre elkölteni szokott.

De egyöntetűen kellene ezt az akciót keresztül vinni, amely költségbe sem kerül. Az említett tényezők mindegyikének lehtetően gyorsan ki kellene adnia rendeletét, hogy még idejekorán végrehajthassák.

Ha a közönség tisztában lesz az adakozás módjával s tudni fogja, hogy éppen ennél a gyűjtésnél szolgálja a leghumánusabb célt s a gyűjtés megindítóinak személyében megnyugodtan látja ezt a biztosítékot, hogy fillérei hováfördítése kétséges nem marad; akkor biztosra vehetjük, hogy ez a hazafias akció megtermi gyümölcsét. Cseppekből lesz a tenger. Az újévi üdvözlések megváltási összege nem várt eredménnyel fog járni. Én megpróbáltam és saját tapasztalásom sikerére hivatkozom.

*

Az újévi köszöntések megváltási összegét mindenki a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala özvegy és árva alapja javára fizeti be. A posta a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, VI. Váci utca 38.) feladott pénz küldeményeket portómentesen szállítja, ha az utalványra fel van jegyezve, hogy katonának szánt szeretet adomány.

HIREK.

A katonák karácsonya. A cs. és kir. zombori tartalékkorházban a sebesültek és betegek számára december 23-án és 24-én ünnepélyek lesznek, amelyeknek keretében egy sebesült szakaszvezető kitüntetése is átnyújtatik. Az ünnepélyekről legközelebb bővebben írunk.

A Patronage és Rabsegélyző egyesület ülése. A zombori Patronage és Rabsegélyző egyesület 1915. évi január hó 3-án d. e. 11 órakor a kir. törvényszék polgári tanács termében ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Városi közgyűlés lesz december 29-én, kedden. A tárgysorozat még nincs kibocsátva, de — értesülésünk szerint — több fontos ügy kerül napirendre, egyebek között például a városi virilisták névjegyzékéről szóló jelentés.

Ujságok árverése a függetlenségi körben. A zombori függetlenségi és 48-as kör, a kiolvasott ujságokat, a szokott módon, árverésen adja el, vagy, amint mondani szokták albrétbe adja a kör helyiségében, karácsony másodnapján, délután 3. órakor.

A regőcei mandátum. A Latinovits Pál halálával megüresedett regőcei mandátumot, a december 21-én tartott választáson, Hamerstein Richárd báró nagybirtokos kapta meg. Az ellenzék nem állított jelöltet.

Adományok a Vörös Keresztnek. A zombori városi Vörös Kereszt korház betegeinek karácsonyára eddig készpénzben adakoztak: Fernbach Károly 50 koronát, N. N. 4 koronát, Buják Zsófia 5 koronát, Arena Mozi 110 koronát, Vértesi Károlyné 10 koronát, Özv. Bartal Józsefné 6 koronát, Grosszer Irén és Blanka 5 koronát, Nuszpl Éva 10 koronát, Bernhardt Örszike 10 koronát, Dr. Falcione Nándor 20 koronát.

Megszökött malac. December hó 6-án éjjel Brkics Péter gradinai szállásán, az ólból egy 2 éves kis legörbülő s kissé zöbdes fülü ártány megszökött. Akik a szőkevény ártány hollétéről tudnak jeleentsébe a rendőrségnél.

Ellopott pénztárca. Jalacsics Miklós zombori csicsvói szállási lakostól még folyó évi november hó 16-án délután, közelebbről meg nem határozható időben és helyen, ismeretlen tettes ennek nagy piros bankpénzes pénztárcáját, amelyben 520 korona pénz volt (5 drb 100 koronás és 1 drb 20 koronás) ellopta. A nyomozás megindult.

Elveszett óra. December 16-án délután ismeretlen helyen és módon elveszett egy 60 korona értékű dupla fedelű arany óra, melynek egyik fedlapján G. J. monogram volt. Aki megtalálta, szolgáltatassa be a rendőrséghez. A károsult az óra megtalálóját illetve átadóját illő jutalomban fogja részesíteni.

Elveszett karcsat. A mult hétfőn, az intelligens ifjuság által rendezett jótékonycélu műkedvelői előadás alkalmával a színházban, vagy az Elefánt vendéglő helyiségében, esetleg az utcán elveszett egy arany karcsat. A károsult, kinek az elveszett, különben nem nagy értékű ékszer kedves emlékét képezi — kéri a becsületes megtalálót, hogy szolgáltatassa azt be vagy e lap szerkesztőségébe, vagy a rendőrséghez.

A szerb trónörökös szabadkai hive. A szabadkai törvényszék büntető tanácsa előtt hétfőn egy öreg bunyevác állott nemzeti gyűlöletre való izgatás büntette miatt. A királyi ügyészség vádirata szerint Prikidánovics Mátyas szabadkai IV. körü 60 év körüli napszamos ittasan beállított a városháza melletti Merkovic Felix-féle vendéglőbe s ott bort rendelt. Először kiszolgálták, de mikor gorombáskodni kezdett, nem adtak neki több italt és kitessékelték a vendéglőből. Ekkor Prikidánovics kifakadt: „Miért akarnak maguk engem kilödni, én is a szerbekkel tartok, ha bár bunyevác is vagyok, Éljen Gyorgye a mi trónörökösünk. Csak itt legyenek a szerbek, majd ad énnekem mindenki bort inni“. Prikidánovics szavai röviden a rendőrség tudomására jutottak. Hamarosan le is tartóztatták. A mai tárgyaláson a vádlott részegségével védekezett, de a vendéglőnek tanuként kihallgatott személyzete és néhány a vendéglőben időző vendég igazolta, hogy a vádlott nem tulságosan ittasan mondta a vádbeli kifejezéseket, mire a bíróság hat hónapi börtönre ítélte. Ügyész sulyosbításért, vádlott enyhítésért felebezett.

Halálra ítélt komitácsi titka. Szabadkai fiu, Slovák Iszó haza küldte a Szerbiában írt naplóját a právniki sebesült kórházból. A naplóban a következő érdekes részletek foglaltatnak. . . . Az uttól meggyőtörve Hán-Szemence érkezünk. A kapitány ur azonnal elrendelte, hogy minden ember bizonyos távolságokban sátorot építsen. A tizenhat embernyi őrség külön sátorban várta két órai szolgálatának megkezdését. Négyen szabadkaiak egy sátorban laktunk. A sátor szénával jó kibélltük, ráhevertünk a szénára és kártyázni kezdtünk. De nem ám a közönséges ördög bibliát lapozgattuk, hanem harminckét tábori levelezőlapot kerítettünk s a lapokat kellőképp megjelöltük. Ejjeli egy óra tájt még javában kártyáztunk amikor mind erősebb fegyverropogás és zúgó sortűz saja riasztott ránk. Megrettenten ugráltunk föl s futottunk gulába rakott fegyvereinkhez és amikor kapitányunk megfuvatta a riadót, a legénység már harcra készen fölállott-

Halk vezényszó — és hasoncsuszva indultunk az erdő felé, ahonnt a lövések jöttek. Jó félórát harcoltunk az erdőben, amíg az erdő elcsöndesült a szerb puszkák zajától. A sívító golyók zaját a haldoklók és sebesültek jajongása és hörgése követte. A kapitány ur kiválasztott egy szakaszt és elindult vele az erdőt átkutatni. Mi többiek, addig egy hevenyészett sánc mögé fekdüztünk. Kapitány urék nem sokára visszatértek, nyolc szerb sebesült és egy eleven, sértetlen komitácsi-foglyot hozva. A sebesültek és a komitácsi elbeszélék, hogy háromszötven komitácsi tört ránk. A komitácsi most megijedve a mi heves tüzeléseinktől, visszahúzódtak. Csak ez az egy komitácsi ami foglyunk nem menekült, hanem fölmászott egy fára, hogy onnan lövöldözzön a magyarokra. A komitácsit holnap reggel fölakaszjuk — mondta a kapitány. Aztán az őrséget megkettőzve, álomra tértünk a fáradságos nap után. Reggel öt órakkor már talpon volt a legénység. A szél már lengette az áldozatra váró kötelet egy vastag fenyőfa kinyuló ágán. Erre kötik föl majd a szerb komitácsit. Egyszerre fölűnt a komitácsi alakja, mögötte négy szuronyos katonával. Fejét lehorgasztotta. Fial ember volt, alig husz éves. Remegve támolyog a négyszuronyos katoná között. Olykor megfogják hogy ne essen el. Amikor meglátja a kötelet, összeesik, arcát a fűbe temeti és görcsösen zokog. Fölemelik a szerencsétlen és karjaikon viszik az akasztófaig. Ötven lépésnyi távolságból nézi a kapitány az ítélet végrehajtását. Folyton a komitácsit nézi, de amikor ez a kötelet a nyakán érezve eltorzult arccal könyörög kegyelemért, nem tudja tovább figyelni elfordul. A komitácsi görcsösen szorongatta nyaka körül a kötelet és tört hangokat hallatva kért kegyelmet. Már a végsőt akarták huzni a kötélen, amikor a komitácsi minden erejét összeszedve kiáltott: Százados ur, akarok valamit mondani! A kapitány előbbre lépett és megkérdezte tőle, mit kíván. Ha nem akasztat föl — mondta a komitácsi siró hangon — elárulom, hogy hol vannak a többiek. A kapitány elrendelte ne akasszuk föl a komitácsit. — Rendes szerb katonávszembem — mondta a kapitány — nem járnék így el, mert az áruló katoná nem kegyelmet, de halált érdemel, azonban ha ez a gyilkos a másikra vála, ez mindanyunk tisztességes érdeke. Az ő utmutatása nyomán még aznap déldig 185 komitácsit fogtunk el és végeztünk ki. Az áruló komitácsinak az volt a büntetése, hogy az orgyilkos társai nyakába neki kellett a kötelet akasztani. De legalább a hitvány életét meghagytuk.

Az őszivaciak névsora, akik a zombori zárdaépületben lévő sebesült katonák kórháza javára adakoztak, a lapunk mult számában közölteken kívül, még a következő: özv. Német Andrásné, Würtz Márton, Dencinger István, Bagi István, özv. Laforsch Károlyné, Hahn Antal, Perna Ferenc, Német Lőrinc, Hahn Ferenc, Wekerle Ferenc, Albert Boldizsár, Angeli Miklós, Wiemann Vendel, Wiemann Katalin, Schmiedt Magdolna, Drahovszky Antal, Bauer Lőrinc, Stöckl Jakab, Horváth Péter, Herold Antal, id. Albert Mihály, Gerner János, Mayerhoffer József, Cservenka Ferenc, Kuhár Gáspár, Gerner Ferenc, Straub József, Pascht János, ifj. Gerner János, Oppermann Mihály, Bocskovits Urnauer János, Teuschmann József, Polich Miklós, özv. Lung Péterné, Teuchmann János, ifj. Polich Jakab, Dragits József, Krajcsér Ádám, ifj. Albert Mihály, Kugler Józsa, id. Polich Jakab, Rajics Pájo, Pein Radován, Paluska Antal, Gerner Antal, Doma Sándor, Madzsarev Jovo, Jack József, Paluska György, id. Schafhauser Jakab, Reich Ferenc, Jack Márton, Denczinger József, Szauer Mátyás, Pistyán István, Polimann János, Denczinger János, Skoruttyák Antal, ifj. Schafhauser Jakab, Kugler Pál, Pein Milán, Weber Jakab, Faragó József, Szlepcsev Dusan, Szlepcsev Száva, Vlaski Tosa, Belin Vladiszlav, Pein Ráda, Szuvajdzsits Tosa, Vlaskalits Zsivko, Vladiszávlyev Sándor, Acsanszki Mladen, Tyuriky Milan, Csupito Péter, Lancuski Miklós, Lepojev Nenád, Szimics Ráda, Davidov Jéca, Lancuski György, Rajics Dusan, Tyurcsits István, Lehmann Lőrinc, Raskovits Radován, Herold Dániel, ifj. Gerner Ferenc, Balog János, Teuschmann Ferenc, Bauer

Ferenc, Molnár Ádám, özv. Breznyák Imréné, Vollweiter Károly, Sztrikovits Ádám, Németh Antal, Groch János, Pokorni János, özv. Mézsáros Józsefné.

Katonáink védekezése a hideg ellen.

A téli háborúra való tekintettel hadvezetőségünk gondoskodott, hogy minden katona báránygyapjuval kibélelt kabátot kívül gyapuzekét és gyapjunadrágot, flanel lábravalót, haskötőt is kapjon. Ezenkívül minden katona szörmellényt, hósapkát, érmelegítőt, lábszárvédőt, pamutkezyüt, papirkapcát és papirmellényt és egy takarót is kap. A harcoló csapatok részére fehér flanelbaslikok, a lovasok részére lábmelegítők, az előrsi szolgálatot teljesítők részére földig érő bundák és halinacsizmak állanak rendelkezésre. — Mindezeket már minden katona megkapta s legfeljebb a vasuti forgalomban elkerülhetetlen forgalmi zavarok okozhatták azt, hogy ezek a felszerelések némelyik csapathoz még nem értek oda, de mindenestre utban vannak és a legrovidebb időn belül minden katona kellő téli felszerelést fog kapni. — Mint a hideg elleni kitünő védőszert különösen éjszakának idején 2—2 ember részére sátorban felállítandó kályhákat szereztek be. Ezen szelleimes konstrukcióju fűtőeszköz három alkatrészből áll. A kályhából, a kályhacsövből és a füstemésztőből. A kályha pléhlemezekből áll, amelyek egymásba csavarhatók prizma alakú testté és két keresztelő pléhdarab képezi a kályhaajtót. A kályha felállításánál alapul egy U alakú pléhkereket szolgál, a kályha csöve három, folyton kisebbedő egyenes pléhcsőből áll, amelyek a szikrafogóval vannak ellátva. A füstemésztő is rövid, aszbeszttel bélelt pléhcső, melyet a kéményre alkalmaznak, hogy a sátorbető kigyulladását megátolják. E fűtőeszköz, amelynek összsulya 8 és fél kiló, nagy mértékben felel meg céljának. Könnyen állítható föl és szedhető szét, minden fajta tüzelésre alkalmas, könnyen szállítható és igen tartós.

Egy ágyulövés ára. A tűzéréség a legfontosabb fegyverneme a hadseregnek, de talán a legdrágább is. Nemcsak az ágyugolyók kerülnek nagy összegbe, hanem megdrágítja a tűzéréségi harcot az is, hogy egy ágyucsövel bizonyos korlátozott számú lövést lehet tenni. Így például egy 10 centiméteres ágyuval átlag 750 lövést, a 16 centiméteres ágyuval átlag 389 lövést, a 27 centiméteressel 160 és a 30.5 centiméteressel csak 150 lövést lehet tenni. Ezután az ágyucső ugyszolván teljesen harc képtelenné lesz, ujjal kell kicserélni. Az ágyucső aránytalan gyors harc képtelensége rendkívül megdrágítja az ágyulövet. Egy 30.5 centiméteres ágyu, amely 46,400 kilógrammot nyom, 500.000 koronába kerül, a 100 kiló löpporral töltött 338 kilógramm összsulyú löveg 2000 koronába kerül, de hozzászámítva az ágyucső vesztesége: 3333 koronát, egy lövés a 30.5 centiméteres ágyunál 5333 koronát emészt fel. A 27 centiméteres ágyunak egy lövése 2420 koronába, a 16 centiméteresnél 480 koronába és a 12 centiméteresnél 147 koronába kerül. A kis kaliberű ágyuknál olcsóbbak a lövések is. A 6.5 centiméteres ágyunál egy löveg 30 koronába, a 4.7 centiméteresnél 12 koronába és a 3.7 centiméteresnél 8 koronába kerül. Ebből a kőzzávetőleges kimutatásokból is látható, hogy drága mulatság az ágyuharc.

B O R. Kitünő palackborok izlésesen adjusztált egy literes üvegekben. KADARKA baranyai siller asztali bor 1 korona, RIZLING zamatos fehér pecsényebor 1 korona 40 fillér, BURGUNDI édes, vörös csemegebör 2 korona literje. Az üvegek ára külön 10 fillér. A rendeléseket szives készséggel házhoz szállítja a BOZSÁNSZKY CUKRÁSZDA, Zombor (Korzó) Heindlhófer-ház.

Színház.

Kedden megismételték műkedvelőink a katonák karácsonyfája javára rendezett jótékony-célú előadásukat, Stabitzer Henrik „**Jönnek a németek**“ című 4 felvonásos vígjátékát és mint az előző napon, úgy most is — bár kisebb közönség előtt — szép sikerrel. Műkedvelőink minden tekintetben kiérdemelték a közönség elismerését. Oly élvezetes estélyben volt részünk, hogy a jótékony cél gyakorlásának e módja határozottan áldozat nélküli volt. Jámbor Béla, dr. Müller János és dr. Zátanyi Dezső urak, higgadt és határozott fellépésükkel a legjobb benyomást tették közönségünkre. Ugyisint a közreműködő hölgyek névszerint Zombercsevics Ilonka, Pataj Juliska, Krieg Margit, Scheib Baba és Fehér Livia gondos készültségükről tettek tanúságot.

Szardán Hervai Frigyesnek „**Szölke Pepi**“ című 3 felvonásos operetteje másodsor ment az első előadáshoz hasonlóan nagyon jó előadásban. Ez alkalommal is kitétek magukért Parlagi Béla, Galgóczy Lajos, Budai Sándor továbbá Juhász Margit, Szigethy Irén és Sebestyén Rózsá. Különösen ki kell emelnünk az összes szereplők figyelmes és jó összjátékát, melynek következtében a lelkes hangulatot nem zavarta meg semmi.

Molnár Ferenc „**Aranyhid**“ című 3 felvonásos vígjátékának első előadása csütörtökön kis publikum előtt folyt le. A darab elég élénk és hálásnak ígérkező; reméljük második előadásán többen leszünk. A Balla-pár művészi színvonalon álló játéka élénk tetszést keltett. Úgyesen oldotta meg feladatát fárasztó szerepében Gáspár Jenő. Sebestyén Rózsá maga is komikusnak találván szerepének egyik jelenetét, elnevette magát, holott akkor komolynak kellett volna lennie. Más alkalommal nehezebb jelenetekben is jobban fegyelmelte magát. Egyébként jól játszott.

Pénteken másodsor ment a „**Böském**“ című 3 felvonásos nagy operette. A zene nem kifogástalan még most sem, azonban sokkal jobb az első előadásnál. E jelentékeny javulás Lambert F. karnagy szorgalmáról tanuskodik. Különösen jó kedvvel játszottak Szigethy Irén, Juhász Margit és Galgóczy Lajos.

(Ez a referáda lapunk múlt számából térszűke miatt maradt ki)

*

Szombaton a „**Csodagyermek**“ című 3 felvonásos bohózat előadása telt ház előtt folyt le. A fordulatokban gazdag bohózat és a szereplők ügyes összjátéka teljesen lekötötte a figyelmet és nem egyszer lelkes tapsra készítette a hálás közönséget. A Balla-páron kívül úgyesen oldották meg feladatukat Várady Tódor, Fekete Pál, Parlagi Margit és Rásó Ida. Önálló szerepében Csáky Margitka kissé elfogult volt ugyan, de naivitásával párosult buzgalma szimpatitást keltett a közönségben. Gáspár Jenő kitűnő volt és nagy tetszést aratott. E darab megismétlése valószínűleg nagy közönséget vonz a színházba.

Vasárnap délután, amint előre gondoltuk, a megismételt műkedvelői előadás telt házat hozott. A jó előadás mellett e körülményt részben a mérsékelt leszállított helyáraknak is tulajdonítjuk. Jámbor Béla és dr. Zátanyi Dezső játéka ez alkalommal is nagyban fokozta az előadás sikerét.

A vasárnap esti — nagy reklámmal — kihirdetett „**Éjféltor**“ című nagy operette egy-két jelenet kivételével egyáltalában nem ért el hatást. A szereplők igyekezete hiábavalónak

bizonyult; aminek bizonyára nemcsak a darab tartalmatlan, silány volta, hanem még más oka is volt. Csupán a medve-tánc és a négerek tánca keltett érdeklődést, amelyet a szereplők: Szigethy Irén és Gáspár Jenő, valamint Parlaginé, Pelsőczyné és Deák Flóra több ízben is megismételni voltak kénytelenek.

Hétfőn Herczegh Ferencnek „**Az ezredek**“ című 3 felvonásos vígjátéka került itt másodsor előadásra. E darabról az első előadás alkalmával szoltunk bővebben. Most nincs újabb mondanivalónk. L. A.

IRODALOM.

SCHÖN ADOLF könyv-, papir- és zeneműkereskedésében Zombor (telefon 161.) kapható az e héten megjelent könyvujdonságok:

Mikszáth Almanach 1915. év 2— K
Kincses Kalendárium 1915. év 2— „
Szomaházy István: Hellerné 1— „
Boross M.: A kék hattyu 3— „
Lagerlöf Selma: Liljesrona otthona 4— „
Handel Mazzetti Enrica: Játsszótársak 2— „
F. Sarcey: Páris ostroma III. kiadás 2— „
Williamson C. N. és A. M.: Az erdők fia 2:40 „
Vécseyné Jankovich Lujza: Keressük a boldogságot 1:20 „

Modern könyvtár:

432—33. H. Hoffmannsthal: Fizián halála. Erkély jelenet. Fordította Franyó Zoltán 40 „
434—436. Heine Henrik: Firenzei éjszakák. Ford. Balla Ignác 60 „
437—38. Kálnoki Izidor: Háborus tréfák 40 „

Oleó könyvtár:

1755—59. I. Vilmos német császárnak és porosz királynak kilencven válogatott írása. Ford. Supka Géza dr. 1— „
144 *—38

HIRDETÉSEK.

Szén és vágottfa eladás!

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy raktáron tartok **elsörendü hazal, valamint porosz szenet, kokszot, brikettet és felvágott tüzfát**, melyet mérsékelt napi áron kis és nagy mennyiségben telefon vagy szóbeli megrendelésre házhoz szállítok.

GYULAI OSZKÁR SZALLITÓ,
Rákóci-ut 2. sz. 174—*—15 Telefonszám 6.

Eladó méz

• Orehoja Ernőnél 153-3-3 •
Zombor, Bercsényi-ut 30.

Idei akác-csemegeméz I. rendű 1:60 K.

Idei hársmez 1:20 K.

Ugyanitt méhrajok is eladók.

HIRDETMÉNY.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagy-érdemű közönséget, hogy

FOGÁSZATI

rendelőmet május hó 9-ével **Szt.-György-tér 2. I. emeletre** (a Városi gyógyszerár mellett) **helyeztem át.**

Ugyanott nagy fogtechnikai laboratóriumot is berendeztem, úgy hogy **sürgös darabok még aznap elkészíttetnek.** 106—*—37
Dr. Lukits Mirosláv,
száj- és fogspecialista.

ELADÓ FÖLDBIRTOK!

208 kat. hold szántó, egy tagban, legszebb sík fekvés és legjobb fekete humusz talaj, India közelében, igen kedvező feltételek mellett eladó.

265 dunum szántó (à 1000 □-méter) egytagban, igen szép fensík, Bosna-Bród és Dervent közt lévő műút mentén, három forgalmas város közelében, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas, rajta lévő házzal és 40 szarvasmarhával, igen kedvező feltételek mellett azonnal eladó. A vételhez csupán 25.000 korona szükséges.

Herczog Fivérek bankháza

Szabadka, Kossuth-utca. Fiók: Óbecse. Plébánia-utca. 40—52—24

A NAP

Főszerkesztő . . . Braun Sándor.
Kiadótulajdonos . . . Mérei Jenő.

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérlelhetetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot.

Tessék előfizetni!

Egy évre 18 K Negyedévre 4,50 K
Félévre 9 K Egy óra 1,60 K

Budapesten egy szám: ára 4 fillér.

Vidéken egy szám: ára 6 fillér.

Fenyves eredményt hoz

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 150,000, havonta 4,130,000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szög 70 fillér, 20 szög 1 korona 40 fillér, 40 szög 2 korona 80 fillér. --- Kapható a dohánytözsdekben.